

Ekologická (ne)gramotnost

Ekologická gramotnost

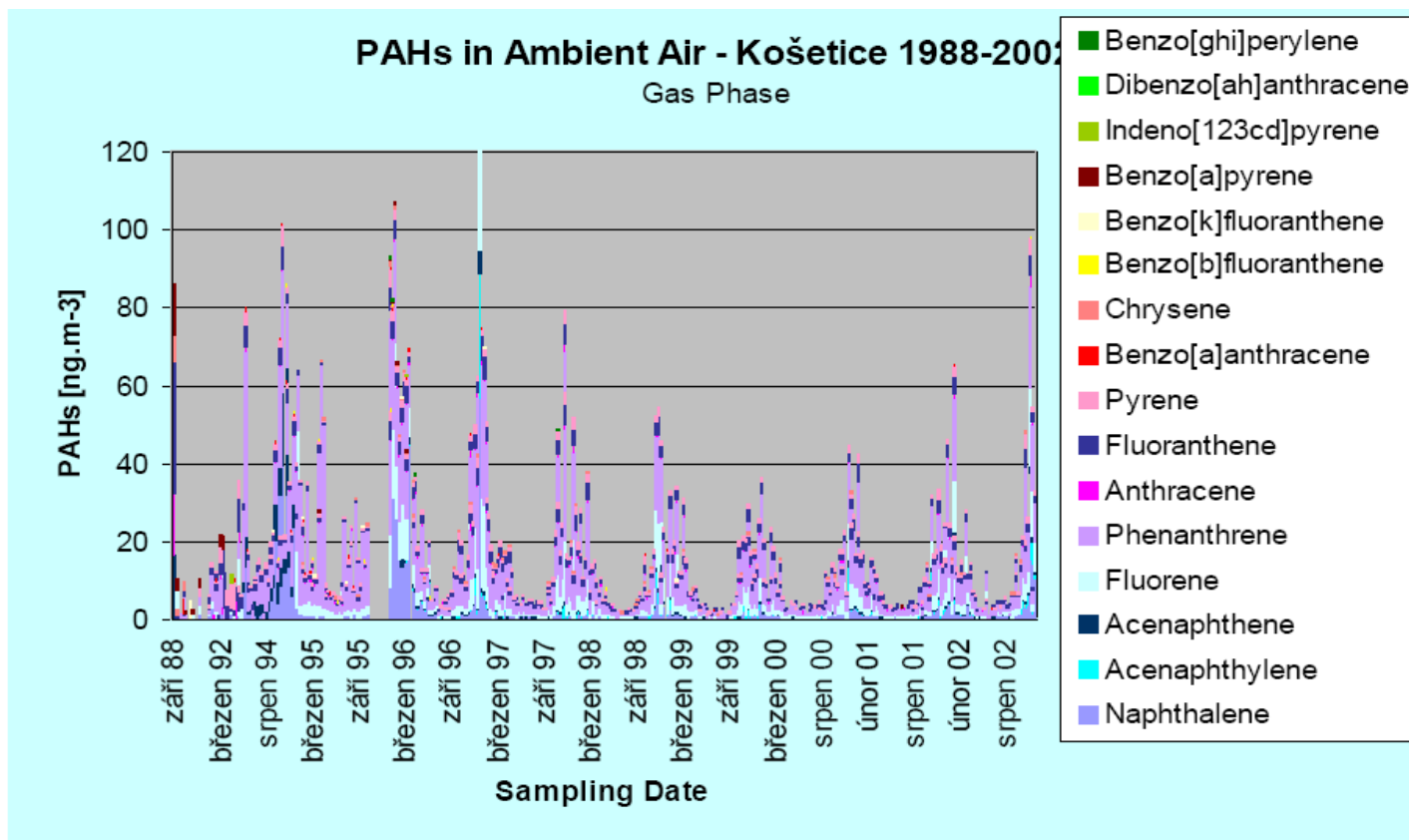
- Pochopení vztahů
- Souvislostí
- Spoluzodpovědnost
- Formování člověka → znalosti tak mají zároveň přinášet odpovědnost za to, jak s nimi bude nakládáno

- stav ekologické gramotnosti v ČR je zejména generační problém
 - starší lidé mají své stereotypy, návyky, které nechtějí měnit
 - pálení odpadků v kamnech – neví, jaké to má dopady pro ně, pro životní prostředí, odůvodňují to ekonomickými důvody
 - netřídění odpadů
 - je mnohem těžší je systematicky vzdělávat
- nedostatek informovanosti a vzdělávání v oboru životního prostředí
- nízká motivace chránit ŽP
- největším ekologickým problémem je morálka a poctivost
- nedostatky v ekologické výchově, slabá prevence
- upřednostňování vlastních zájmů nad zájmy celku, chybí sounáležitost s širší komunitou

Situace ovzduší na vesnicích

- informace o znečištění ovzduší, vzhledem k umístění stanic dle legislativy, v jednotlivých malých sídlech chybí
- v malých sídlech (s počtem obyvatel do 10 tisíc) žije v ČR téměř polovina populace
- byly naměřeny zvýšené až nadlimitní koncentrace znečišťujících látek (zejména prašné částice, PAU a těžké kovy)
- v některých malých sídlech tak znečištění ovzduší může být srovnatelné se zátěží velkých městských aglomerací
- emise plynoucích z vytápění tuhými palivy především z lokálních topenišť
- opatření?
 - revize kotlů se budou povinně provádět od roku 2016 a budou je muset absolvovat i majitelé kotlů splňujících předepsané emise
 - nejpozději do 10 let od vstupu zákona v účinnost (**září 2022**) by neměly být v domácnostech kotle, které nesplňují 3. emisní třídu

Situace ovzduší na vesnicích

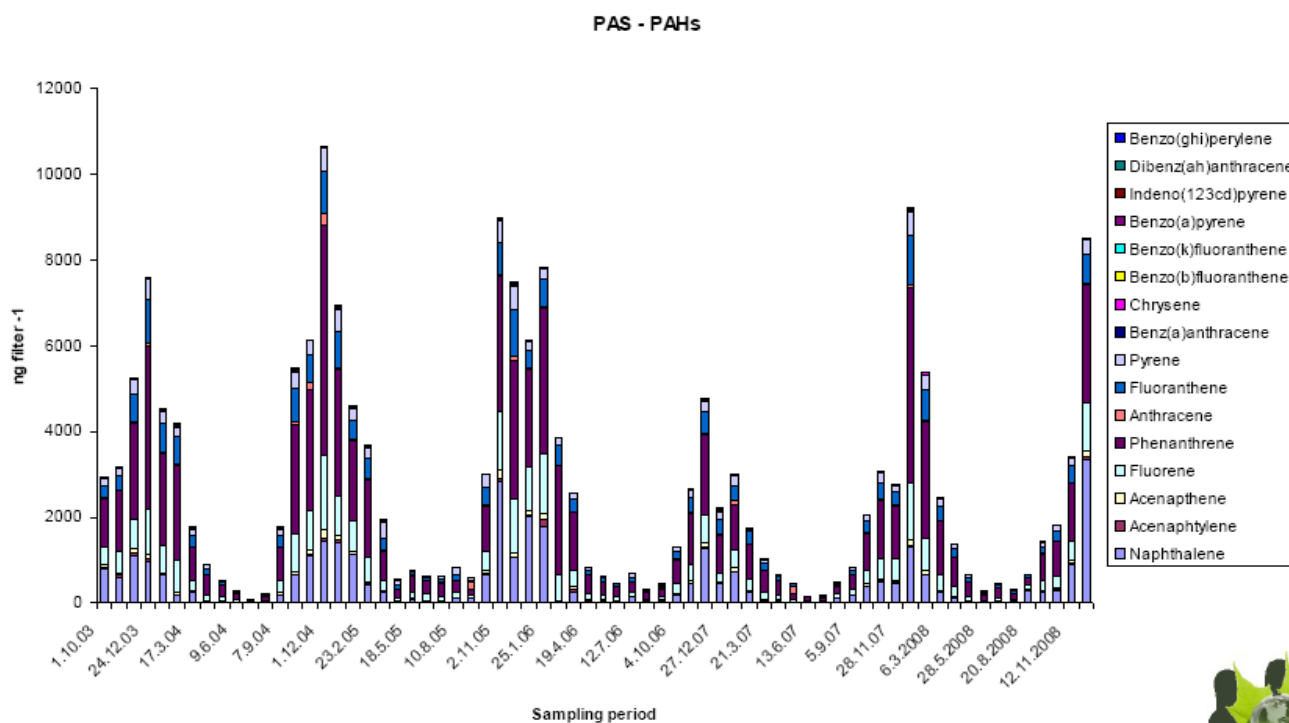
Klánová, J.: přednáška C6860 Moderní metody analýzy organických polutantů, 2011

186

Košetice: 534 m.n.m., zemědělská krajina mimo souvislé osídlení a mimo dosah přímých zdrojů znečištění.

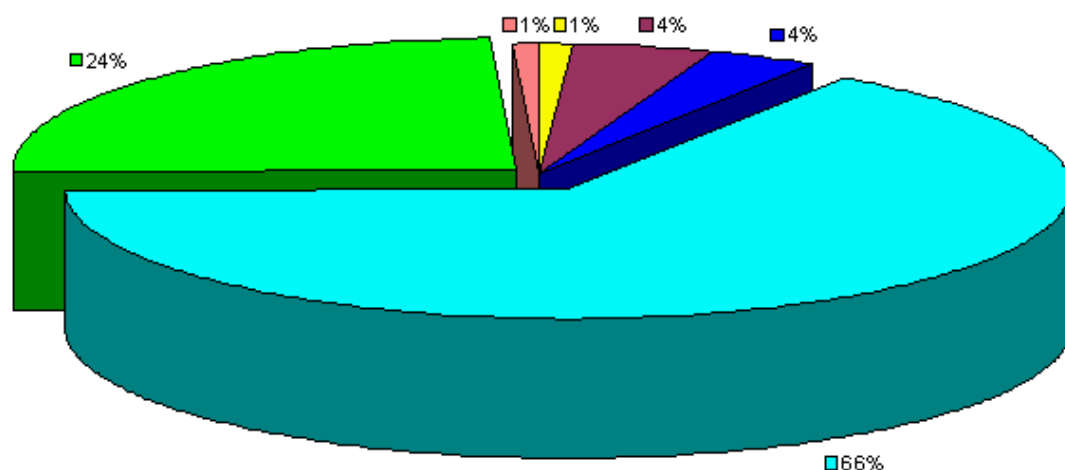
Situace ovzduší na vesnicích

Seasonal variation of PAH concentrations in the ambient air, Košetice observatory, 2003-2006

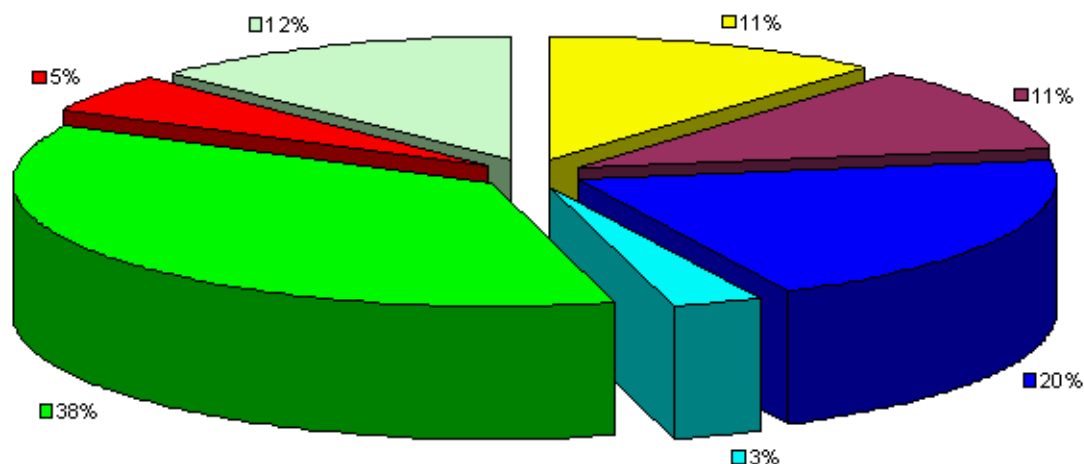
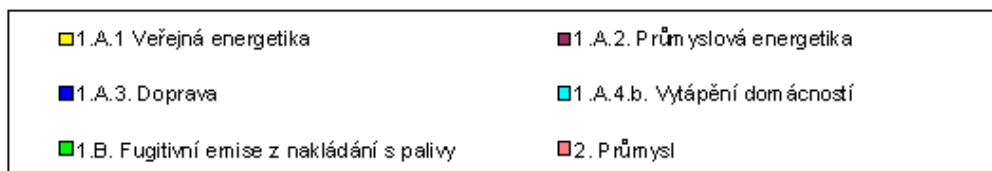

Klánová, J.: přednáška C6860 Moderní metody analýzy organických polutantů, 2011

Průměrný podíl významných sektorů na národních emisích polyaromatických uhlovodíků

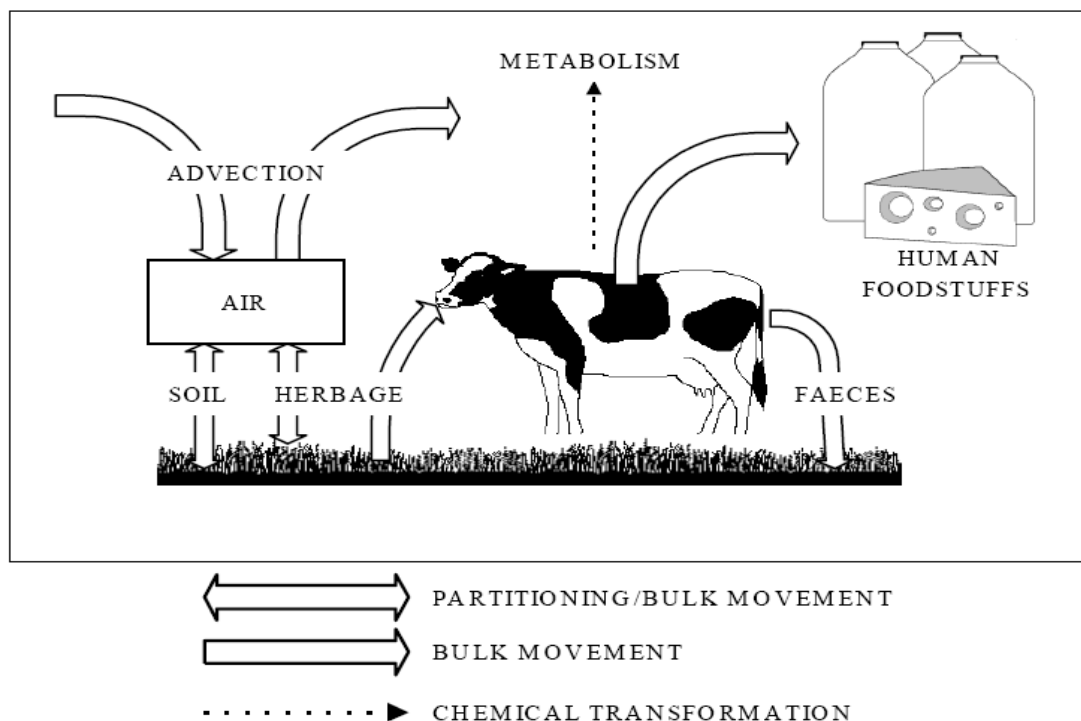
Průměrný podíl významných sektorů na národních primárních emisích prachových částic PM10

Zdroj: http://www.mzp.cz/cz/znečisteni_ovzduši_vytapeni

Situace na vesnicích

Link between 'environment' and 'exposure'

Řešení (ne)gramotnosti

- vzdělávání mladší generace ve školách → výchova starší generace přes jejich děti a vnoučata
- projekty, komunity, poradny, vzdělávací programy
- aktivity MŽP:
 - EVVO (Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta)
 - přijetí odpovědnosti za kvalitu životního prostředí v souladu s principy udržitelného rozvoje
 - systematické působení na mladou generaci (včetně dětí předškolního věku) za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí
 - Projekt Posílení informovanosti o životním prostředí ([MK a MŽP](#))
 - [Ekocentra](#), [Ekoporadny](#)
 - Místní Agenda 21 ([MA 21](#))
 - proces zavádění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni (obce města, regiony)
 - cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života v daném místě.
 - dokument Agenda 21 byl přijat na summitu OSN v Rio de Janeiro v roce 1992
- stát by měl mít veliký zájem na tom, aby média podávala pravdivé a kvalitní informace

Tab. D6.1.2 Činnosti EVVO v krajích, 2006–2010¹⁾
EEEA activities in regions, 2006–2010¹⁾

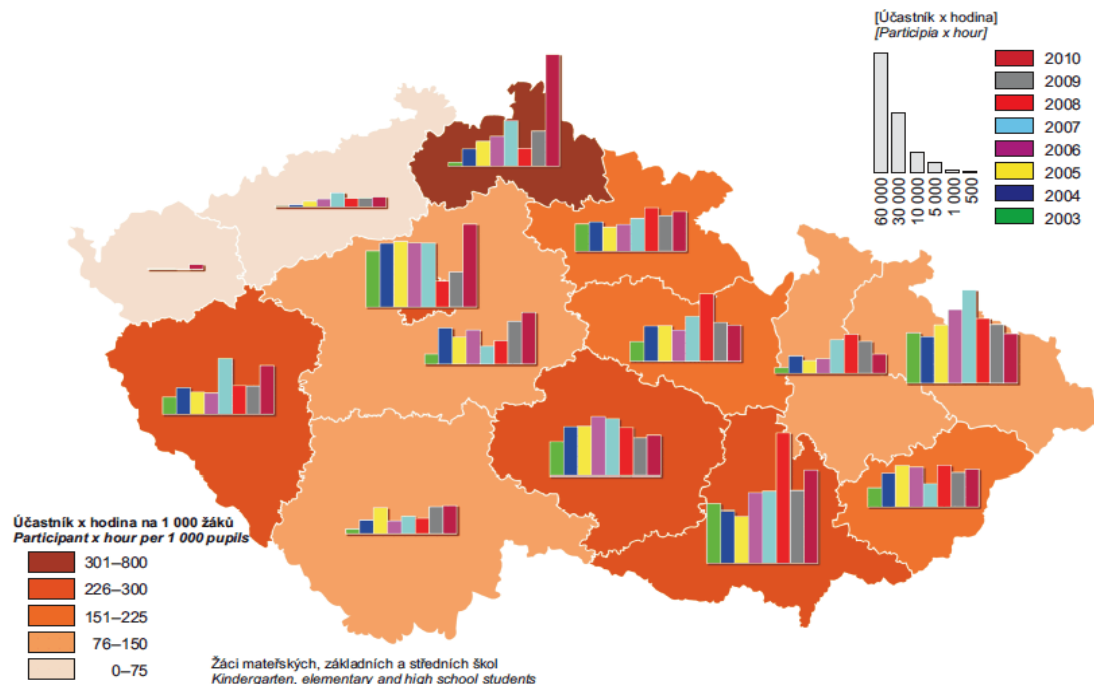
Kraj Region	Ekologické výukové programy pro školy na 1000 žáků MŠ, ZŠ, SŠ <i>Environmental education programmes for schools per 1000 kindergarten, primary and secondary school children</i>					Vzdělávací akce EVVO pro dospělé na 1000 obyvatel starších 15 let <i>Education events per 1000 citizens over 15</i>				
	dítě/hodina <i>child/hour</i>					účastník/hodina <i>participant/hour</i>				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Jihočeský	60,02	60,82	73,19	129,34	136,54	3,06	2,23	1,54	0,00	0,15
Jihomoravský	187,18	140,99	347,07	199,40	251,03	1,79	2,20	5,13	3,93	0,80
Karlovarský	6,02	1,07	.	0,00	53,16	0,08	0,00	.	0,00	.
Královéhradecký	145,05	131,45	233,83	193,58	213,48	3,69	11,40	4,25	6,27	1,62
Liberecký	209,68	239,26	125,87	251,03	796,49	8,04	6,28	2,29	0,30	6,92
Moravskoslezský	172,28	161,52	325,35	142,52	122,83	0,20	1,99	0,79	0,60	0,21
Pardubický	177,34	193,02	391,75	228,07	216,12	1,74	0,62	.	0,00	0,13
Plzeňský	115,43	237,89	165,22	164,91	282,53	0,82	2,06	0,59	0,00	.
Hl. město Praha <i>The Capital City of Prague</i>	176,69	122,93	71,79	98,11	229,91	3,47	3,14	2,47	1,62	1,29
Olomoucký	69,01	116,68	184,20	152,53	93,61	4,03	1,10	1,79	3,34	0,96
Středočeský	92,81	38,99	66,06	120,36	145,50	1,81	1,07	1,18	1,19	0,20
Ústecký	28,88	38,26	30,68	32,34	37,86	0,00	0,00	0,52	0,06	0,09
Kraj Vysočina	327,53	240,10	273,52	281,56	237,63	4,46	0,87	0,96	2,95	0,53
Zlínský	179,74	84,46	95,71	170,88	188,37	3,57	2,72	2,83	2,57	2,78

Tab. D6.1.3.2 Projekty EVVO podpořené z Národních programů SFŽP, 2006–2010
EEEA projects supported by the National Programmes of the SFŽP, 2006–2010

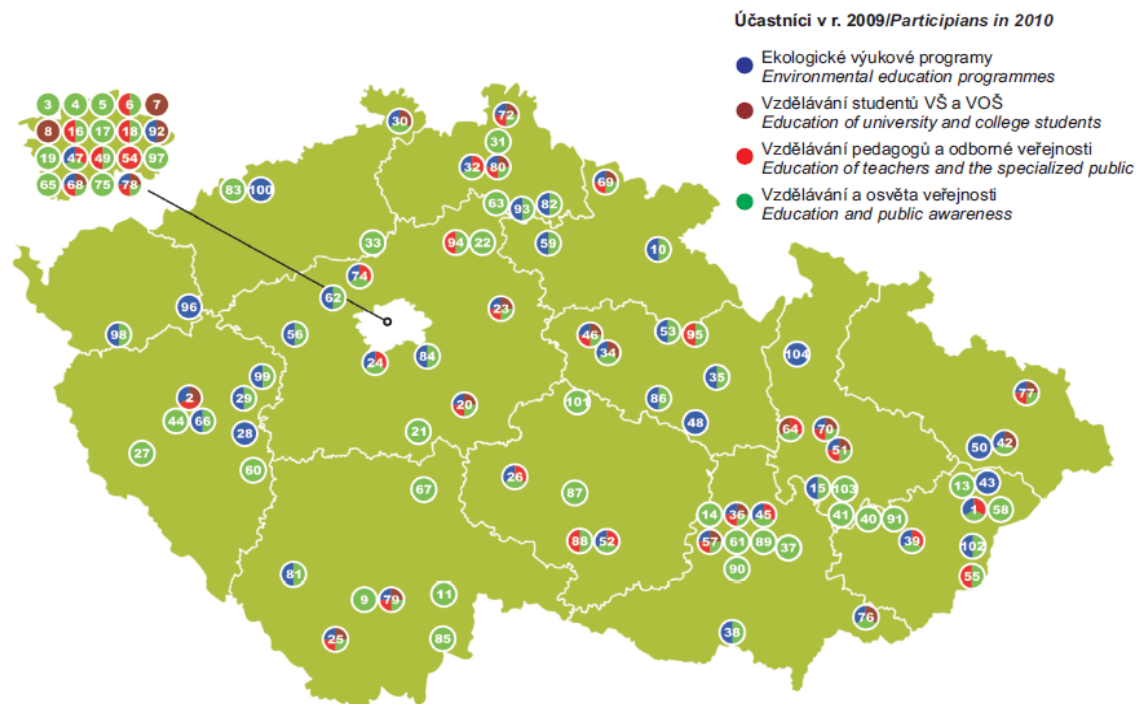
Rok Year	Počet podpořených projektů <i>Number of supported projects</i>	Finanční částka [Kč] <i>Amount in CZK</i>
2006	10	103 296 000
2007	9	9 339 000
2008	28	44 202 800
2009	37	97 892 534
2010	43	53 781 354

EVVO

Ekologické výukové
programy pro školy
realizované v rámci
programu Národní sít'
EVVO v r. 2010

Národní sít' EVVO
v ČR v r. 2010

Měkká ruka zákona

- Zákon o ochraně ovzduší:
 - každý je povinen omezovat a předcházet znečišťování ovzduší a snižovat množství jím vypouštěných znečišťujících látek
 - Nelze provádět kontroly kotlů v RD
 - Ringelmannova stupnice hodnotí míru tmavosti kouře

Měkká ruka zákona

- Zákon o odpadech
 - při nakládání s odpady nesmíme ohrozit lidské zdraví
 - občané jsou povinni komunální odpad ukládat na místech v obci k tomu určených
 - vyhláškou lze uzákonit povinnost fyzických osob v obci třídit odpad
 - odpady lze spalovat, jsou-li splněny podmínky stanovené právními předpisy o ochraně ovzduší a o hospodaření energií

Dotace

- Historie

- Od 90.let Státní fond ŽP podporoval rozšíření plynofikace a elektrických přímotopů
- r.2004 téměř všechny obce nad 2000 obyvatel měly zavedený plyn
- Menší obce ho často dodnes nemají

Zelená úsporám

- V letech 2008 – 2012 má ČR dle Kjótského protokolu emisní přebytek 150mil. tun CO₂
- Prodejem za emisní povolenky tak získá až 25mld. korun
- Lze žádat o dotace na zateplení domu, výměnu kotle, výstavbu pasivního domu, solární systémy na ohřev vody a vytápění...

Správný kotel

- Vysoká účinnost, znamená kvalitní ekologické spalování
- Cena kotle 100-200 000 Kč
- Program Zelená úsporám může hradit výdaje na nový kotel ve výši 60% ceny, avšak maximálně 80 000 Kč

2013 – Nová zelená úsporám

- Předpokládá se, že celkový zisk z prodeje povolenek stoupne
- V příštím roce půjde 100% zisku na podporu konečných spotřebitelů, veřejných budov a domácnosti

2014 – Nová zelená úsporám

- 64% získaných financí pro konečné spotřebitele, domácnosti a veřejné budovy
- 36% získaných financí na rozvodné systémy tepla a úspory v průmyslu

Dotace z EU

- Firma Cyrrus zajišťuje žádost o dotaci, či proškolení samostatných žadatelů

[dotační informace](#)

- Dotace na životní prostředí
 - zlepšení ovzduší: biofiltry, kotle, rozvody tepla...
 - udržitelné využívání zdrojů a energie: centrální blokové kotelny, biomasa, zateplení

Použitá literatura

- <http://www.cenia.cz/rocenka2011/index.htm#tab.D6.1.3.2-tab>
- [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_zivotni_prostredi_2010/\\$FILE/OZV-Zprava_o_zivotnim_prostredi_2010_20120326.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_zivotni_prostredi_2010/$FILE/OZV-Zprava_o_zivotnim_prostredi_2010_20120326.pdf)
- http://www.mzp.cz/cz/znecisteni_ovzdusi_vytapeni
- <http://www.zelena-usporam.biz/>
- <http://www.skcr.cz/?page=zakon>
- <http://www.ecoservis.eu/zakon-o-odpadech.html>
- <http://www.kisuk.cz/default.asp?ch=265&typ=1&val=121112&ids=2610>
- <http://www.kisuk.cz/default.asp?ids=0&ch=265&typ=1&val=72714>
- http://www.cpkp.cz/files/file/edice%20venkov/Rozvoj_venkova_ocima_akteru.pdf
- <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6546839>
- <http://ekoporadna.kr-moravskoslezsky.cz/cz/otazky-a-odpovedi/zakon-zakazujici-spalovani----cehokoliv---v-kotli-18438/>
- Klánová, J.: přednáška C6860 Moderní metody analýzy organických polutantů, 2011